

Π Α Λ Η Ξ Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ξ Ι Σ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια τήν 31 ην
Δεκεμβρίου, 1972, ημέραν Κ Υ Ρ Ι -
Α Κ Η Ν καί ὥραν : 2030 - 21.00

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΡΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ -
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ .

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αγαπητέ μου Δημήτρη, καλησπέρα σου καί χρόνια πολλά
γιὰ τόν καινούργιο χρόνο. Μήν ξεχνᾶς ὅτι σέ τρεῖς ὥρες
περίπου, φεύγει τό 1972 καί εἰσέρχεται γεμάτο ἐλπίδες τό
1973...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἄς δοῦμε τί θά μᾶς φέρῃ ὁ καινούργιος χρόνος. Πάντως
σ'εὐχαριστῶ Γιάννη μου γιά τίς εὐχές σου καί σοῦ τίς ἀντα-
ποδίδω...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν νομίζω ὅτι ἄρκετ. Πρέπει νά εὐχηθοῦμε καί στούς ἀκροα-
τές μας χρόνια πολλά καί καλᾶ... χρόνια εὐτυχισμένα καί...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ... καί κυρίως καλή ὑπομονή νά μᾶς ἀκοῦνε κάθε Κυριακή.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μόνο πού ἔχω μιᾶ ἰδέα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τήν ἀκούσω, ἂν καί φοβᾶμαι τίς ἰδέες σου γενικά.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶμαι τῆς γνώμης νά λέγαμε μαζί τά κάλαντα στούς ἀκροατάς
μας.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἄ ὄχι, ὄχι, ὄχι...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί ὄχι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί ἐννοεῖς ; Νά ποῦμε 'Αρχιμηνιά κι 'ἀρχιχρονιά τραγουδιστά
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἄμ' πῶς ἄλλοιῶς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι Γιάννη μου, γιατί ἐγώ εἶμαι τόσο φάλτσος, πού μπορεῖ
νά τραγουδάω τά κάλαντα καί νά βγῆ ὁ ἄντρας ὁ πολλά βαρῦς.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε νά μήν τά ποῦμε καθόλου.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συμφωνῶ. Νά μὴν τὰ ποῦμε καθόλου. " ἄλλως τε κάθε χριστιανός σήμερα θα τὰ ἔχη χορτάση τὰ πρωτοχρονιάτικα κάλαντα ἀπὸ τὰ παιδιὰ πού τὰ λένε στὰ σπίτια μὲ τὴν μικρὴ τους ὑποτυπώδη ὀρχήστρα - τουμπελέκι καὶ τρίγωνο - γιὰ νὰ βγάλουν τὸ πρωτοχρονιάτικὸ τους χαρτζιλίκι.

ΓΙΑΝΝΙΑΓΗΣ Ἀλήθεια, ἤθελα νὰ σέ ρωτήσω : Καὶ στὴν παλιὰ τὴν Ἀθήνα ἡ ἴδια ἱστορία γινότανε ; Λέγανε τὰ παιδιὰ τὰ κάλαντα γυρίζοντας στὰ σπίτια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνο τὰ παιδιὰ ; Μικροὶ καὶ μεγάλοι λέγανε τὰ κάλαντα καὶ τὰ Χριστοῦγεννα μὰ ἰδίως τὴν Πρωτοχρονιά...

ΓΙΑΝΝΙΑΓΗΣ Μικροὶ καὶ μεγάλοι ; Τί ἐννοεῖς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐννοῶ αὐτὸ πού ἔκουσες Γιάγκο μου. Μικροὶ καὶ μεγάλοι. Οἱ μικροὶ, τὰ παιδιὰ, γυρίζανε στὰ σπίτια καὶ στὰ μαγαζιά μὲ τὴν γνωστὴ ἐρώτησι : Νά τὰ ποῦμε ἀφεντικὸ ; Καὶ χωρὶς νὰ πάρουν ἀπάντησι : Νά τὰ πῆτε ἢ τὴν γνωστὴ ἔρνησι : Μὰς τὰ πανε ἄλλοι, τὰ παιδιὰ ἀρχίζανε : Ἀρχιμηνιά κι Ἀρχιχρονιά - φηλή μου δεντρολιβανιά - κι ἀρχὴ καλὸς μας χρόνος καὶ τὰ λοιπά καὶ τὰ λοιπά...

ΓΙΑΝΝΙΑΓΗΣ Καὶ ὅλη τὴν ἡμέρα γυρίζανε ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι, ἀπὸ μαγαζὶ σὲ μαγαζὶ γιὰ νὰ ψευτοτραγουδᾶνε καὶ νὰ εἰσπράττουν δεκάρες καὶ τὸ πολὺ πολὺ εἰκοσαράκια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικὰ αὐτὸς ὁ παραμονιάτικος συνεταιρισμός, δύο δύο παιδιῶν ἢ τὸ πολὺ τριῶν μαζί, τελείωνε πολλές φορές τὸ βράδυ μὲ ἄγριο ξυλοκόπημα πού γινότανε τὴν ὥρα τῆς μοιρασιάς. Διότι ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς πιτσιρικούς ἐκτελοῦσε χρέη ταμῆα κι αὐτός, κατὰ κανόνα προσπαθοῦσε νὰ κλέψῃ τὸν συνεταῖρο του

ΓΙΑΝΝΙΑΓΗΣ Πῶς νὰ τὸν κλέψῃ ; Φαντάζομαι ὅτι ὅταν θὰ τελειώνανε τὴν βόλτα τους, θὰ καθόντουσαν σὲ κανένα πεζοδρόμιο ἢ κάτω ἀπὸ ἓνα δένδρο καὶ θὰ μετροῦσανε τίς δεκάρες πού εἶχανε μαζέψει

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, αλλά καμμιά φορά τύχαινε νά βρεθῆ κανένας πονόψυχος πού εἶχε δώσει ἀντί δεκάρα ἢ εἰκοσαράκι, μιὰ ὀλόκληρη δραχμὴ στά παιδιὰ καὶ καταλαβαίνεις ὅτι ὁ ταμίας τῆς ἐπιχειρήσεως προσπαθοῦσε νά ἐξαφανίσῃ τὸ μεγάλο ποσόν... ὁ συνεταῖρος τύχαινε νά τὸν καταλάβῃ : Βρέ Γιώργο, γιατί τὸ βαλες τὸ φράγκο σέ ἄλλη τσέπη ; Γιά νά μὴ χαθῆ Γιάννη... Δέν τ'ἀφήνεις αὐτὰ ; Πᾶς νά τὸ πνίξῃς ρέ... Ἐγὼ ρέ ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἀποκρύψεως τοῦ φράγκου ἦτανε ἡ ἀφορμὴ τῆς πρώτης συμπλοκῆς... Ὅμως μοῦ εἶπες ὅτι λέγανε τὰ κάλαντα καὶ μεγάλοι... Τί εἶδους μεγάλοι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μεγάλοι, νέοι καὶ ἄνδρες ἀνόμη. Αὐτοὶ ἀρχίζανε τὸ βράδυ συνήθως καὶ δέν ἤγαίνανε δύο δύο μαζί, ὅπως τὰ παιδιὰ, οὔτε μέ τρίγωνο καὶ τουμπελέκι... "Α ὄχι !... Μαζευόντουσαν πέντε κι' ἕξ φίλοι, ἄνδρες μεγάλοι καὶ ἀρχίζανε πρῶτα πρῶτα τὴν σκηνοθεσίαν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἄστειεύεσαι Δημήτρη ; Γιά νά ποῦνε τὰ κάλαντα χρειάζεσθε σκηνοθεσίαν ; Δηλαδή τί φτιάνανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀνάλογα μέ τὰ γεγονότα τῆς χρονιάς. Θυμᾶμαι λόγου χάριν - ἤμουνα τότε παιδί - στά 1912, τὴν ἐποχὴ τῶν βαλκανικῶν πολέμων, ὅταν δοξάσθηκε τὸ καταδρομικὸ μας ὁ Ἀβέρωφ στὴν ἱστορικὴ ναυμαχία τῆς Ἑλλης, μιὰ συντροφιά εἶχε κατασκευάσει ἕνα θωρηκτὸ ἀπὸ χαρτόνι, κάπου δύο μέτρα μήκος, μέ φωτάκια ἠλεκτρικὰ - μέ μπαταρία - μέ δύο σημαῖες ἐλληνικές. Ἦτανε ἀρκετὰ βαρὺ ὄλο αὐτὸ τὸ συγκρότημα καὶ τὸ κρατοῦσαν τέσσερις τῆς συντροφιάς, ἐνῶ οἱ ἄλλοι τραγουδοῦσαν μέ κιθάρες καὶ μανταλίνα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τραγουδοῦσανε τὰ κάλαντα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι τὰ συνηθισμένα, μὰ εἰδικὰ κάλαντα μέ ἄλλη μελωδία καὶ ὄχι τὴν κοινὴν. Λέγανε λόγου χάριν : Ἐμεῖς ἡ Νέα Γενεά - μέ θάρρος καὶ μ' ἐλπίδα - θά φάλλωμε τὰ κάλαντα - γιὰ τὴν γλυκειὰ Πατρίδα...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αύτοί οί στίχοι δέν εἶχανε σχέσι μέ τήν πρωτοχρονιά, μά ἦτανε κάλαντα πατριωτικά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἰπερδεδεμένοι οί στίχοι, γιά ὅλα τά γούστα. "Ἐλεγαν λόγου χάριν στήν δεύτερη στροφή : 'Ο 'Αβέρωφ πού δοξάστηκε - σ' 'Ανατολή καί Δύσι - μέ τήν καινούργια τήν χρονιά - καί πάλι θά νικήσῃ. Αὐτά γινδόντουσαν τήν παραμονή τῆς Πρωτοχρονιάς τοῦ 1913 καί οί τραγουδισταί λέγανε καί τήν σχετική ἐπώδῃ : "Ὅλοι μέ φιλοπατρία - τό κεφάλι σας ψηλά - κι' ἔρχεται τό δεκατρία - κι' ὅλοι χρόνια σας πολλά...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μαντεύω ὅτι σ' αὐτές τίς πολυμελεῖς συντροφιές πού λέγανε τέτοια κάλαντα καί μέ σιηνοθεσία μάλιστα, δέν θά πέφτανε δεκάρες καί εἰκοσαράκια, μά μεγαλύτερα ποσά.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φράγμα, δίφραγμα καί τάλληρα ἀκόμη καί μ' ἐνθουσιασμό μάλιστα. Θυμᾶμαι καλά ἐκεῖνη τήν ἐποχή, ὅτι ἕνας ὑδραυλικός τῆς γειτονιάς μας, μαζί μ' ἕναν μαραγκό καί ἄλλους ἕξη ἐπαγγελματίες εἶχανε φτιάξει καί περιφέρανε μιᾶ ὀλόκληρη ἐκκλησία μέ φωτισμένα παραθυρά. Αὐτοί λοιπόν εἶχανε τέτοια ἐπιτυχία πού μαζέψανε ἐκεῖνη τήν παραμονή τῆς πρωτοχρονιάς δύο χιλιάδες δραχμές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί λές ; Δηλαδή πήρανε ὁ καθένας τους ἀπό διακόσιες πενήντα δραχμές. Καί πόσο ἦτανε τό μεροκάματό τους τότε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν κερδίζανε περισσότερα ἀπό τόσα τόν μῆνα... Κι' ἔτσι ἐπήρανε δέκατο τρίτο μισθό τήν ἐποχή πού δέν ὑπῆρχε τέτοιο σύστημα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τήν περασμένη ἐβδομάδα, ἀγαπητέ μου Δημήτρη, πού ἦτανε παραμονή Χριστουγέννων, θυμηθήκαμε τό περίφημο καί κλασσικό τραγούδι : Θεία βραδυά... Ὅμως ὑπῆρχε ἄλλο ἕνα ξένο χριστουγεννιάτικο τραγούδι πού τό τραγουδούσανε πολύ συχνά στά σπίτια κυρίως. Δέν ἔχει σημασία πώς περάσανε τά Χριστούγεννα. Ἡ κλειώ μπορεῖ νά μάς τό θυμίσῃ κι' αὐτό ...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Χριστούγεννα - Χριστούγεννα
γλυκειά και άγια μέρα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Παραμονή Πρωτοχρονιάς άπόψε Δημήτρη μου κι' άφου μ' άυτό τό τραγουδι άποχαιρετίσαμε τά Χριστούγεννα, ας δοϋμε τί γινότανε τήν παραμονή τής Πρωτοχρονιάς στήν παλαιότερη 'Αθήνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά γινότανε Γιαγκο μου ; Χαρτοπαιξία παντοϋ και γενική. Τόσο πολύ, πού ο σατυρικός Κωνσταντίνος Σικόκος, γράφει : Χαρτοπαιξία, ούσιαστικόν γένους θηλυκοϋ, τό όποιον κλίνεται άνωμάλως μέ τά τρία γένη : 'Αρσενικόν, θηλυκόν και οϋδέτερον, ήτοι : 'Η χαρτοπαιξία, γενική του τζόγου, δοτική : Τη θεή Τύχη, αίτιατική : Τήν Γρουσουζιάν, κλητική : 'Ω χαρτοπαίγνιον. Φαντάσου τί έκτασι θά έπαιρνε ή χαρτοπαιξία στήν 'Αθήνα για νά γράφη τέτοια πράγματα ο Σικόκος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και σήμερα παίζουνε στήν 'Αθήνα και στίς έπαρχίες και σ' όλη τήν 'Ελλάδα και στά πιό μικρά χωριά άκόμη. Νά τότε τό κακό ειχε παραγίνει. Δέν παίζανε μόνο στίς λέσχες, δέν παίζανε μόνο στα καφενετα, δέν παίζανε μόνο στα σπίτια, αλλά και στούς δρόμους άκόμη...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στούς δρόμους ; Νομίζω πώς υπερβάλλεις τώρα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν υπερβάλλω καθόλου. Τέτοια έποχή, έως τά 1930 άκόμη, έδω και σαράντα χρόνια μόλις, όποιος ήθελε και ειχε κάποιον βουλευτή δικό του, έπαιρνε άπό τήν 'Αστυνομία μιá κδεια λοταρίας έστηνε τήν λοταρία του στήν γωνιά ενός δρόμου και άρχιζε νά είσπράττη, κλέβοντας άσύστολα τόν κόσμο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βίπες ; Κλέβοντας τόν κόσμο ; Δηλαδή δέν κέρδιζε κανείς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κανένας Γιαγκο μου, κανένας έκτός άπό τούς άβανταδόρους τής επιχειρήσεως, πού κερδίζανε κάτι δηθεν, για νά βλέπουνε οί άλλοι και νά γίνωνται θύματα του λοταρτζή. Σκεψου ότι αυτοί οί επιχειρηματίες του δρόμου κερδίζανε τόσο πολλά, ώστε μέ τήν λοταρία τής Πρωτοχρονιάς, ζούσανε όλόκληρο τόν χρόνο.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τώρα νομίζω ότι τά παραλές.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καθόλου. Μά όταν σου λέω μέ τήν λοταρία τής Πρωτοχρονιάς, δέν έννοῶ μόνο τής πρωτοχρονιάτικης παραμονής, αλλά δεκαπέντε ἡμερῶν, γιατί ἡ ἔθεια αὐτή τής Ἀστυνομίας, εἰδίδετο γιά δεκαπέντε μέτες. θέλεις νά σου πῶ κάτι χαρακτηριστικό γιά τήν παραμονή τής Πρωτοχρονιάς ; "Αν τύχαινε κανέναν στίς δύο κεντρικές πλατείες τής Ἀθήνας, τήν Ὁμόνοια ἢ τό Σύνταγμα, ὅπου σταθμεύανε ἀμάξια καί ἤθελε κανένα ἀμάξι, δέν εὔρισκε ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναι, αὐτό τό ξέρω γιατί μοῦ τό ἔχεις ξαναπεῖ. "Οχι γιατί δέν ὑπῆρσαν ἀμάξια. Τά ἀμάξια ἦτανε ἐκεῖ ἀραγμένα ὅπως πάντοτε, μά οἱ ἀμαξάδες ἦτανε ὠμένοι ἀνά τέσσερις ἢ πέντε σ' ἕνα ἀμάξι καί μέ ἕνα κερδί, ἕνα σπερματσέτο ἀναμένο παίζανε κάποιο πρόχειρο παιγνίδι, ὅπως τά περιλάλητα πλακάκια, κόντοντας τήν τράπουλα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο καί καλὰ πού τό λές. Καί μόνο αὐτή ἡ λέξις : Τράπουλα εἶναι ένδεικτική τής ἀπάτης, τής χαρτοπαικτικῆς ἀπάτης, γιατί εἶναι λέξις ἰταλική : τ ρ ά π ο λ α πού σημαίνει τήν πᾶγίδα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐνδιαφέρον θά εἶχε νά ποῦμε τί εἰδους παιγνίδια συνηθίζανε τότε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά πλούσια ἀθηναϊκά σπίτια, στρωνότανε ὁ μεγαλοπρεπῆς μπακαρᾶς. Σέ μερικὰ ἀπ' αὐτά, ὑπῆρχε καί ρουλέττα. Στίς λέσχες πάλι μπακαρᾶς καί εἰδικώτερα σεμέν ντέ φέρ, γιά νά περνᾶ ἡ μπάνια ἀπό τόν ἕνα παίκτη στόν ἄλλον... "Ὅμως συνηθιζότανε πολύ ἡ πᾶσέττα στίς δευτερώτερες λέσχες καί στά καφενεῖα καί τά περίφημα πού λέγαμε πρίν π λ α κ ἄ κ ι α, παιγνίδι φαίνεται καθαρά λωποδυτικό, ἀφοῦ ἔχει παραμείνει καί ἡ φράσις, σάν δηλωτική συμπαιγνίας γιά μιὰ κακοήθεια : Τά κᾶνανε πλακάκια...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θέλω νά μου πῆς τί ἦτανε τό " Συνταγματικό " .

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " Ελα Παναγία μου !... Ποῦ το ξέρεις ἐσύ τό Συνταγματικό ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά νά τό λέω, κάπου θά τό ἔχω ἀκούσει. Μόνο πού δέν ξέρω τί παιγνίδι ἦτανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μήπως ξέρω ἐγώ ; Αὐτό τό παιγνίδι τό Συνταγματικό τό ἀναφέρει στά ' Απομνημονεύματά του, ὁ ἐθνικός εὐεργέτης ' Ανδρέας Συγγρός καί γράφει ὅτι στά ἀθηναϊκά σπίτια, γύρω στά 1860 ἕως 1870 ἔδω κι' ἑκατό χρόνια δηλαδή, ἐπαίζετο ἕνα παιγνίδιον ἠαλούμενον " Συνταγματικόν ". Κανένας παλαιός ἀθηναῖος δέν ἤξερε τί ἦτανε αὐτό τό " Συνταγματικόν ", μά ἕνας μακαρίτης φίλος μου καί πραγματικά παλαιός ἀθηναῖος, ὁ Δημήτρης Σκουζές, μου ἔλεγε μιὰ μέρα ὅτι ἐπειδὴ κάθε τόσο ἔβγαιναν ἀστυνομικές διαταγές π οὐ ἀπαγορεύανε τὰ καθαρῶς τυχερά παιγνίδια, ἐπέτρεπαν ὀρισμένα, τὰ μικτά ἢ τὰ τεχνικά καί αὐτά τὰ παιγνίδια, πού ἦτανε ἐλεύθερα καί ἐπιτρεπόμενα, ἐλέγοντο " Συνταγματικά " μέ τήν σημασία ὅτι τό Σύνταγμα δέν τὰ ἀπαγορεύει.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶναι λογική ἡ ἐξήγησις τοῦ Σκουζέ καί ἄς τήν παραδεχθῶμε. Πάντως ἔχω ἀκούσει ἄλλο ἕνα παλαιό χαρτοπαικτικό παιγνίδι πού μου εἶναι ἀνεξήγητο. Πίζαψε, λένε, τόν κοκολάζαρο. Τί νά ἦτανε ἄραγε αὐτός ὁ " Κοκολάζαρος " .

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτό τό ἔχεις ἀκούσει μᾶλλον ἀπό Κωνσταντινουπολίτες , γιατί κι' ἐγώ ἀπό Κωνσταντινουπολίτες τό ἤκουσα. Φαίνεται πὼς θά ἦτανε ἕνα παιγνίδι μέ ζάρια ἢ μέ κότσια πού δέν συνηθιζότανε στήν ' Αθήνα. " Ὅμως μιὰ καί ἔφερε ἡ πρωτοχρονιάτικη συζήτησις τὰ χαρτοπαικτικά τῆς παληᾶς ' Αθήνας, ἀξίζει νά σοῦ ἀναφέρω μιὰ φράσι πού ἔχει γίνει παροιμία στήν ἐποχή μας καί ὀφείλεται στήν χαρτοπαιξία τῆς παληᾶς ἐποχῆς. Λέμε σήμερα γιά μιὰ συμφωνία πού γίνεται γιά κάποια ἀπάτη, γιά κάτι κακό τέλος πάντων: Αὐτοί τὰ εἶχανε κάνει " τάτσι - μίτσι - κότσι " .

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, τήν ξέρω τήν φράσι. Καί εἶναι χαρτοπαικτική ; " Ὅπως καί ἡ ἄλλη, ἡ σχετική : Τὰ κᾶνανε πλακάκια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. Λοιπόν, στην συνοικία Ξυρρή, όπου συχνάζανε οι νταηδες και παλληκαράδες της παλιάς Αθήνας και όπου σε κάθε καφενεδάκι λειτουργούσε και χαρτοπαίγνιον, υπήρχε και υπάρ-
 άκομα και σήμερα η οδός Τάκη, που οι άθηναίοι τήν έλεγαν Τά-
 τση. Σ' αυτό τό στενό βρισκότανε τό καφενετό κάποιου Μίτση
 όπου έπαιζαν κυρίως κότσια. Οι νταηδες λοιπόν της έποχής δί-
 νανε τά ραντέβοϋ τους συβηματικά : Τάτση - Μίτση - Κότσι..

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή στην οδόν Τάκη, στό καφενετό του Μίτση, νά παίξωμε
 κότσια... Καί αν δέν είναι αληθινή αύτή ή έξήγησις, είναι
 πιθανοφανής και ές τήν δεχθοϋμε σαν πρωτοχρονιάτικο μποναμιά
 "Ομως αρκετά εΐπαμε για τά χαρτοπαίγνια της παραμονής και
 καλό θά ήτανε νά πάμε σε κανένα σπίτι άνήμερα τήν Πρωτοχρο-
 νιά νά δοϋμε τί γινότανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί νά γινότανε Γιάνγκο μου ; Φαγοπότι και τραγοϋδι και άγιος
 ο θεός : Χρόνια πολλά Βασιλικούλα... Νά ζήσετε οι παντρεμέ-
 νες και οι λεύτερες στα σπίτια σας του χρόνου... ~~Βαββ~~ Καί
 μέσα στις εϋχές και τό τραγοϋδι, άκουγότανε ξαφνικά μία
 αγωνιώδης κραυγή : Βοέ παιδιά, δέν έχει κρασί ή καράφρα...
 Δέν έχετε άλλο ; Καί άπαντούσε ο νοικοκύρης του σπιτιου :
 Λές νά μήν έχωμε κρασί Σταμάτη ; Καί τό βαρέλι κάτω στό
 υπόγειο ; Τρέχα Παναγιώτα... Καί έτρχε τό δουλικό της
 φαμίλλιας στό υπόγειο νά γεμίση τήν νταμιζάνα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Οπότε φούντωνε πάλι τό τραγοϋδι. Καί τί τραγουδούσανε ;
 Τραγοϋδία βέβαια της μόδας τότε : Τήν Λουλούνα, τήν Αντριά-
 να, τήν Παπαροϋνα, τόν Μπάρμπα Θεωρη, Μπάρμπα Θεωρη γιατί
 μās κάνεις τόν βαρύ, τόν Χαραλάμκη... και άλλα τέτοια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό μεγάλο γλέντι άναβε όταν κάποιος άρχιζε νά τραγοϋδα
 τό γνωστό λαϊκό χιώτιο : Κάτω στον γιαλό, κάτω στό περι-
 γιαλι, γιατί όταν τό άρχιζε ο ένας, τό συνέχιζε άλλος με
 δίστιχα πειρακτικά για τόν καθένα της συντροφιάς...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου)

~~Χρόνια σας πολλά, σέ όλη τή φαμίλια~~

Χρόνια σας πολλά, σέ όλη τή φαμίλια
 μά μέ τήν καρδιά, καί όχι μέ τά χείλη
 μέ ύγεία καί χαρά - καί μέ μπόλιο παρᾶ
 μέ ύγεία καί χαρά - καί μέ μπόλιο παρᾶ.

Χρόνια τους πολλά, μετά πολλῆς χαρᾶς μας
 τοῦ ἀφεντικοῦ καί τῆς νοικοκυρᾶς μας
 καί τῆς λέμε : "Ἐχε γειά - μέ τά ὠραῖα σου φαγιά
 καί τῆς λέμε : "Ἐχε γειά - μέ τά ὠραῖα σου φαγιά...

Χρόνια της πολλά καί γιά τήν Μελομένη
 κι' ἄς μήν εἶναι πιά, πολύ κατσουφιασμένη
 φέτος εἶναι ὁ καιρός - πού θά ἔρθῃ ὁ γαμπρός
 φέτος εἶναι ὁ καιρός - πού θά ἔρθῃ ὁ γαμπρός.

Χρόνια του πολλά, τοῦ μπάμπια Σωτηράκη
 πού ὅταν συναντᾶ, στόν ~~καρδ~~ ὁρόμο κοριτσάκι
 σάν θηρίο τό κοιτᾶ - μέ δύο μάτια γουρλωτά
 σάν θηρίο τό κοιτᾶ - μέ δύο μάτια γουρλωτά.

Μέσ' τό σπίτι αὐτό, σοβᾶς νά μήν ραῖση
 κι' ὁ ἀφέντης του, νά τά ἐκατοστήση
 καί ἡ κόρη του κι' αὐτή - πιά νά νοικοκυρευτῆ
 καί ἡ κόρη του κι' αὐτή - πιά νά νοικοκυρευτῆ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἔτσι μέ αὐτοσχεδία τετράστιχα κυλοῦσε ὅλο τό πρωτοχρονιά-
 τικο γεῦμα. Ἐννοεῖται ὅτι τόν τελευταῖο στίχο τόν ἐπανελάμβαναν ὅλοι μαζί, μέ γ'λοια καί μέ χειροκροτήματα, ἐνῶ ἡ νοικο-
 κυρά τοῦ σπιτιοῦ, ἔφερνε πλατέλλες μέ ~~καλά~~ ἄρνάκι φρικασέ,
 μέ κατσιμάκι στόν φούρνο μέ πατάτες, μέ σαλάμια, μέ τυριά
 μέ σαλάτες καί τό ὀσουλικό κουβαλοῦσε ἀπό τό ὑπόγειο τήν ντα-
 μιζάνα γεμάτη πού ἄδειαζε διαρκῶς...

Γ ΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω πῶς τό λέγαμε αὐτό καί τήν περασμένη ἐβδομάδα τήν παρα-
 μοβή τῶν Χριστουγέννων ὅτι αὐτές οἱ μέρες στήν παλιά ἐποχή
 ἦτανε συγκεντρωτικῆς ἐνῶ τώρα εἶναι διαλυτικῆς. Τήν νύχτα
 κάθε παραμονῆς τά σπίτια εἶναι ἄδεια γιατί ὅλοι πηγαίνουνε
 σέ κάποιο ρεβεγιόν καί ~~ἀπέρι~~ φεύγουνε ἀνήσπερα γιά ἐκδρομές.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τότε όμως είχανε άλλα βάσανα οι πρωτοχρονιάτικοι και οι χριστουγεννιάτικοι πανηγυριστάι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί βάσανα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις Γιάνκο ότι πολλές φορές τρώγανε για μεσημέρι στίς τέσσερις τό απόγευμα ; Τά σπίτια δέν είχανε φούρνους, όπως σήμερα μέ τίς ηλεκτρικές κουζίνες και τά ταφιά τά 'στελναν οι νοικορές στους φούρνους, όπου γινότανε συνωστισμός και συμφόρησης κυκλοφορίας ταφιῶν. ~~αλλά~~

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω λοιπόν τί γινότανε... Τά ταφιά παίρνανε ἀριθμούς ρποτεραιότητας και δσα είχανε πάει ἀργά στον φούρνο, καθυστέρουσαν... Και θά πήγαινε και θά έρχότανε τό δουλλικό ή και ο ίδιος ο νοικοκύρης στον φούρνο : 'Ακόμα κύρ' 'Ανέστη ; Τί νά σᾶς κάνω κύριε Μανωλάκη ; Στίς ένδεκα μου τό φέρατε... Πρέπει ν'άδειάση ο φούρνος από τά προηγούμενα ταφιά για νά βάλω τά καθυστερημένα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. 'Ακριβώς αυτό γινότανε. Και άνυπομονούσε δλη ή οίκογένεια και οι καλεσμένοι μαζί και τσιμπολογούσανε κανένα κουραπιέ, κανένα μελομακάρονο, πίνοντας ένα ούζο μέ καμιά σαρδέλλα και... χορταίνανε ώστε όταν έρχότανε τό ταφί από τον φούρνο κανένας δέν είχε διάθεση νά φάη τίποτε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Εκείνο όμως πού θά ήτανε μεγάλο πρωτοχρονιάτικο γλέντι, φαντάζομαι ότι θά ήτανε τά εύχετήρια, δέν έννοῶ τίς τυπωμένες κάρτες για τό φιλοδώρημα, μά οι ιδιωτικές κάρτ-ποστάλ πού άνταλλάσανε μεταξύ ~~αλλήλων~~ τους οι συγγενείς και οι φίλοι. Θυμάμαι μιá πρωτοχρονιάτικη κάρτ-ποστάλ πού παρίστανε ένα περιστέρι πού κρατούσε στό ^{ράμφος} ~~άκρο~~ του ένα φάκελλο. Και επάνω στον φάκελλο ήτανε τυπωμένη μέ χρυσά γράμματα ή εύχή :

Χρόνια πολλά σου εῤχομαι μέ τήν καλή σου μοτρα
κι 'δπου περνᾶς κι 'δπου πατᾶς, νά βρ ίσης και μιá λίρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θυμάμαι μιá ἄλλη κάρτ-ποστάλ, πού παρίστανε μιá ἄσχημη κόρη

μέ νυφικά πέπλα και πέντε Ξη νέους γύρω της μέ άνθοδέσμες στά χέρια. Τό σχετικό δίστιχο Ήγραφε :

Ήφέτος πιά ή τύχη σου, στό πλάϊ σου θά γέρνη
και κάθε μέρα δυό γαμπρούς, στό σπίτι σου θά φέρνη...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Κι' Άλλη μιá κάρτα πού παρίστανε κάποιον πού κρατούσε σφιχτά στην άγκαλιά του ένα χρηματοκιβώτιο και τό σχετικό δίστιχο και φράγκο νά μή Ήγραφε : Κράτα σφιχτά τήν κάσσα σου, ~~καί φράγκο νά μή~~ και φράγκο νά μή και μάζεψε και μάζεψε, νά ιδω τί θά τά κάνης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' Όμως όλες αυτές οι σατυρικές και είρωνικές κάρτες εί ανε μεγάλη έπιτυχία στην παληά εποχή, μ'Όλο πού θύμωναν πολλοί άπ' αυτούς πού τίς λαβαίνανε. Νά Όλοι αυ τοί οι θυμοί ήτανε περαστικοί όταν ή συντροφιά άρχιζε νά τραγουδά τήν Βοσκοπούλα τήν ροδοπλασμένη...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μιá βοσκοπούλα ροδοπλασμένη

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ητανε περίεργη ή αα πρωτο ρονιάτικη διάθεση του παλαιού άθηναίου. Διάθεση ευθυμη και ταυτόχρονα ρομαντική. "Ηθελε νά ευθυμά του τραγούδια μά ήθελε και λίγο τά ρομαντικά του, είδικως τήν Πρωτοχρονιά. Και μάλιστα έντός άπό τήν βοσκοπούλα τήν ροδοπλασμένη, τραγουδούσε πολύ συχνά και τήν έκκλησιά τήν έρημική, εί τό βουνό ψηλά εκεί...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Νομίζω ότι μπορώ νά Ήξηγήσω τήν διπλή αυτή διάθεση του άθηναίου, είδικως για τήν ήμέρα και τό γλέντι της πρωτοχρονιάς. Τήν ευθυμη διάθεση τήν χρωστούσε στην προσδοκία του μέλλοντος, του νέου χρόνου πού άρχιζε... και τήν λυπημένη του ρομαντική σκέψη, τήν αφιέρωνε στό γ εγονός ότι Άλλος ένας χρόνος είχε καθήσει στην πλάτη του. "Όλα αυτά βέβαια, ύποσυνείδητα και όχι σκόπιμα ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είναί λογική αυτή ή Ήξήγησις πού δίνεις και τήν δέχομαι σαν ψυχολογική παρατήρησι. Μέ Άλλα λόγια Ήρεις τί μου λές ;

Ότι ή θλιμένη μας και ρομαντική διάθεση είναι ο άποχαιρετισμός για τον χρόνο που φεύγει και ή εύθυμη, για τά καλωσώρια του χρόνου που έρχεται... "Ας ακολουθήσωμε λοιπόν κι'έμεις αυτό τό σύστημα και άφου είπαμε τήν ροδοπλασμένη βοσκουποδλα, ές ποθμε και κάτι εύθυμο για τό καλωσώρισμα του

1 9 7 3

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ετάσου. 'Αφου πρώτα τσουξώμε ένα ποτηράκι για να ποθμε τά χρόνια πολλά μεταξύ μας και να τά εύχηθομε και στους άκροατάς μας=...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Χρόνια πολλά Γιάγκο μου...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Χρόνια πολλά και του χρόνου να τά ξαναποθμε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Χρόνια σας πολλά αγαπημένοι μας άκροαταί...

(Τσουγκρίζουν δυό ποτήρια)

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

'Υγεία και του χρόνου !...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Τραγουδει κατ'έκλογήν της)